Схвалено на засіданні
педагогічної ради
протокол №1 від 31.08.2026

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор
КУ Сумський НВК №16 СМР
_____ Олена ПОЗНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом КУ Сумський НВК №16 СМР від
01.09.2026 № 134-ОД

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Комунальнальній установі Сумському навчально-виховному комплексі №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради (зі змінами)

2026

І. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає організаційні засади функціонування системи запобіганнята протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Комунальнальній установі Сумському навчально-виховному комплексі №16 імені Олексія Братушки «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Сумської міської ради або (заклад), порядок здійснення профілактичної роботи, організації взаємодії учасників освітнього процесу, своєчасного виявлення, повідомлення та реагування на випадки насильства, застосування заходів виховного впливу, психологічної та соціально-педагогічної підтримки, а також забезпечення безпечного, інклюзивного та психологічно комфортного освітнього середовища.

1.2. Положення є локальним нормативним актом закладу, що встановлює єдині підходи до організації роботи із запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми, визначає основні напрями діяльності, механізми взаємодії та відповідальність учасників освітнього процесу в межах компетенції закладу освіти.

1.3. Дія цього Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу, а також інших осіб, які перебувають або залучаються до освітнього процесу відповідно до законодавства України.

1.4. Положення застосовується під час організації роботи щодо запобігання та протидії будь-яким проявам насильства та жорстокого поводження з дітьми, зокрема фізичному, психологічному, економічному, сексуальному насильству, булінгу (цькуванню), кібербулінгу, кібернасильству, дискримінації, приниженню честі й гідності, переслідуванню, домашньому насильству (в межах повноважень закладу) та іншим проявам насильницької поведінки.

1.5. Метою цього Положення є створення та забезпечення функціонування у закладі ефективної системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми, захист прав, свобод і законних інтересів здобувачів освіти, формування безпечного освітнього середовища, своєчасне реагування на випадки насильства, надання необхідної допомоги постраждалим особам, запобігання повторному вчиненню насильства та формування культури ненасильницької взаємодії.

1.6. Основними завданнями цього Положення є:

1.6.1. Створення та підтримання безпечного освітнього середовища.

1.6.2. Організація системної профілактичної роботи щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

1.6.3. Формування в учасників освітнього процесу культури поваги до прав людини, ненасильницької поведінки, толерантності та взаємної відповідальності.

1.6.4. Своєчасне виявлення факторів ризику, ознак насильства та жорстокого поводження з дітьми.

1.6.5. Визначення єдиного механізму повідомлення про можливі випадки насильства.

1.6.6. Забезпечення своєчасного реагування на повідомлення про випадки насильства.

1.6.7. Визначення порядку взаємодії закладу освіти із суб’єктами реагування.

1.6.8. Забезпечення психологічної, соціально-педагогічної, правової та іншої необхідної допомоги постраждалим особам.

1.6.9. Визначення порядку застосування заходів виховного впливу.

1.6.10. Здійснення моніторингу ефективності реалізації заходів щодо запобігання та протидії насильству.

1.7. Діяльність закладу освіти щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми ґрунтується на таких принципах:

1.7.1. Забезпечення найкращих інтересів дитини.

1.7.2. Пріоритет прав, свобод і законних інтересів дитини.

1.7.3. Верховенство права та законність.

1.7.4. Повага до честі, гідності, життя і здоров'я людини.

1.7.5. Недискримінація за будь-якими ознаками.

1.7.6. Рівність прав і можливостей.

1.7.7. Забезпечення права дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості.

1.7.8. Конфіденційність та захист персональних даних.

1.7.9. Своєчасність реагування.

1.7.10. Недопущення повторної травматизації постраждалих осіб.

1.7.11. Партнерська взаємодія закладу освіти, сім'ї, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів реагування.

1.7.12. Особистісно орієнтований підхід до кожної дитини.

1.7.13. Розвиток соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.

1.7.14. Гендерна рівність.

1.7.15. Участь учасників освітнього процесу у створенні безпечного освітнього середовища.

1.7.16. Невідворотність реагування на кожен випадок насильства.

1.8. У закладі освіти забезпечується функціонування комплексної системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми, яка передбачає:

1.8.1. Організацію профілактичної роботи.

1.8.2. Створення умов для своєчасного виявлення ознак насильства та факторів ризику.

1.8.3. Функціонування механізму подання та реєстрації повідомлень про можливі випадки насильства.

1.8.4. Своєчасне реагування на повідомлення відповідно до вимог законодавства.

1.8.5. Діяльність комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

1.8.6. Застосування заходів виховного впливу.

1.8.7. Психологічний і соціально-педагогічний супровід учасників освітнього процесу.

1.8.8. Взаємодію із суб'єктами реагування.

1.8.9. Здійснення моніторингу ефективності реалізації заходів щодо запобігання та протидії насильству.

1.9. Положення є обов'язковим для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

1.10. Порушення вимог цього Положення тягне за собою відповідальність відповідно до законодавства України та локальних нормативних актів закладу.

ІІ. Основні терміни

2.1 *Безпечне освітнє середовище* – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу

(цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

2.2. *Жорстоке поводження з дитиною* – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою її експлуатації з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини;

2.4. *Булінг* (цькування) – психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси постраждалої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків;

2.5. *Кривдник* – учасник колективу, який вчинив насильство, зокрема булінг (цькування), стосовно іншого учасника цього колективу;

2.6. *Постраждала особа* – учасник колективу, стосовно якого вчинено насильство;

2.7. *Свідок* – особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства;

2.8. *Учасники колективу* – здобувачі освіти, працівники закладу освіти, інші особи залучені до освітнього процесу;

2.9 *Діяння* (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, зокрема із застосуванням електронних засобів (кібербулінг), що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

2.10. *Систематичність* (повторюваність): діяння вважається систематичним, якщо воно вчинялося два і більше разів протягом 12 місяців від дня реєстрації першого повідомлення або фактичного вчинення епізоду;

2.11. *Насильство* – це будь-які навмисні дії одної людини по відношенню до іншої, які порушують її конституційні права й свободи і наносять їй моральну шкоду, шкоду її фізичному чи психічному здоров'ю.

2.12. *Види насильства:*

2.12.1 *Економічне насильство* – форма насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру;

2.12.2 *Психологічне насильство* – форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи;

2.12.3 *Сексуальне насильство* – форма насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в присутності дитини, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи, у тому числі вчинені стосовно дитини або в її присутності;

2.12.4 *Фізичне насильство* – форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

ІІІ. Нормативно-правова база

3.1. Це Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України та інших нормативно-правових актів, що регулюють питання забезпечення прав дитини, створення безпечного освітнього середовища, запобігання та протидії насильству, жорстокому поводженню з дітьми, булінгу (цькуванню), дискримінації та іншим проявам насильницької поведінки.

3.2. Правовою основою цього Положення є:

3.2.1. Конституція України.

3.2.2. Конвенція ООН про права дитини.

3.2.3. Закон України «Про освіту».

3.2.4. Закон України «Про повну загальну середню освіту».

3.2.5. Закон України «Про охорону дитинства».

3.2.6. Закон України «Про соціальні послуги».

3.2.7. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю».

3.2.8. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

3.2.9. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

3.2.10. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

3.3. Під час організації роботи із запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми заклад освіти керується такими нормативно-правовими актами:

3.3.1. Постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 року № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми».

3.3.2. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми».

3.3.3. Постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 585 «Про затвердження Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження».

3.3.4. Наказом Міністерства освіти і науки України від 18 червня 2026 року № 961 «Про внесення змін до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування) та Порядку застосування заходів виховного впливу».

3.3.5. Порядком реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 18 червня 2026 року № 961.

3.3.6. Порядком застосування заходів виховного впливу, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 18 червня 2026 року № 961.

3.3.7. Положенням про психологічну службу у системі освіти України, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509.

3.4. У разі внесення змін до законодавства України або прийняття нових нормативно-правових актів, що регулюють питання забезпечення безпечного освітнього середовища, запобігання та протидії насильству, жорстокому поводженню з дітьми та булінгу (цькуванню), заклад забезпечує приведення цього Положення у відповідність до вимог чинного законодавства.

3.5. У випадках, не врегульованих цим Положенням, заклад керується Конституцією України, законами України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють питання захисту прав дитини, створення безпечного освітнього середовища та запобігання і протидії насильству.

IV. Мета, завдання та принципи системи запобігання і протидії насильству

4.1. Метою функціонування системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми у закладі є створення безпечного, інклюзивного, психологічно комфортного та дружнього до дитини освітнього середовища, забезпечення захисту прав, свобод і законних інтересів здобувачів освіти, своєчасне виявлення, попередження та припинення будь-яких проявів насильства, надання необхідної допомоги постраждалим особам, здійснення заходів виховного впливу щодо кривдників, недопущення повторення випадків насильства та формування культури взаємної поваги, відповідальності й ненасильницької поведінки.

4.2. Основними завданнями системи запобігання та протидії насильству є:

4.2.1. Створення та підтримання безпечного освітнього середовища.

4.2.2. Реалізація державної політики у сфері захисту прав дитини.

4.2.3. Формування у здобувачів освіти, працівників закладу та батьків нетерпимого ставлення до будь-яких проявів насильства.

4.2.4. Організація системної профілактичної роботи щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

4.2.5. Своєчасне виявлення факторів ризику та ознак насильства.

4.2.6. Забезпечення функціонування доступного механізму повідомлення про можливі випадки насильства.

4.2.7. Забезпечення своєчасного реагування на повідомлення відповідно до вимог законодавства.

4.2.8. Захист прав і найкращих інтересів дітей, які постраждали від насильства.

4.2.9. Забезпечення психологічної, соціально-педагогічної, правової та іншої необхідної допомоги учасникам освітнього процесу.

4.2.10. Визначення та реалізація заходів виховного впливу щодо осіб, які вчинили насильство.

4.2.11. Здійснення моніторингу ефективності реалізації заходів щодо запобігання та протидії насильству.

4.2.12. Координація взаємодії закладу із суб’єктами реагування на випадки насильства.

4.3. Система запобігання та протидії насильству в закладі спрямована на:

4.3.1. Визначення та усунення причин і умов, що можуть сприяти виникненню насильства.

4.3.2. Своєчасне виявлення проявів насильства та потенційних ризиків його виникнення.

4.3.3. Реалізацію комплексу організаційних, інформаційно-просвітницьких, виховних, психологічних, соціально-педагогічних та інших заходів щодо запобігання насильству.

4.3.4. Формування безпечного освітнього середовища.

4.3.5. Забезпечення взаємодії між учасниками освітнього процесу, батьками та суб'єктами реагування.

4.3.6. Запобігання повторним випадкам насильства.

4.3.7. Забезпечення права кожної дитини на навчання в безпечному освітньому середовищі.

4.4. Діяльність закладу освіти щодо запобігання та протидії насильству ґрунтується на таких принципах:

4.4.1. Забезпечення найкращих інтересів дитини.

4.4.2. Повага до честі, гідності, життя та здоров'я людини.

4.4.3. Верховенство права та законність.

4.4.4. Недискримінація за будь-якими ознаками.

4.4.5. Рівність прав і можливостей.

4.4.6. Забезпечення права дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості.

4.4.7. Особистісно орієнтований підхід до кожної дитини.

4.4.8. Розвиток соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.

4.4.9. Ненасильницька поведінка в міжособистісних відносинах.

4.4.10. Партнерська взаємодія закладу освіти, сім'ї та інших суб'єктів реагування.

4.4.11. Участь учасників освітнього процесу у створенні безпечного освітнього середовища.

4.4.12. Конфіденційність і захист персональних даних.

4.4.13. Своєчасність реагування.

4.4.14. Недопущення повторної травматизації постраждалих осіб.

4.4.15. Невідворотність реагування на кожен випадок насильства.

4.5. Основними напрямами діяльності закладу освіти щодо запобігання та протидії насильству є:

4.5.1. Організація системної профілактичної роботи.

4.5.2. Виявлення проявів та ознак насильства.

4.5.3. Своєчасне реагування на повідомлення про випадки насильства.

4.5.4. Застосування заходів виховного впливу.

4.5.5. Психологічний і соціально-педагогічний супровід учасників освітнього процесу.

4.5.6. Проведення інформаційно-просвітницької роботи.

4.5.7. Взаємодія із суб'єктами реагування.

4.5.8. Моніторинг ефективності реалізації заходів щодо запобігання та протидії насильству.

4.5.9. Удосконалення системи забезпечення безпечного освітнього середовища.

4.6. Запобігання та протидія насильству у закладі здійснюються на постійній основі та є невід'ємною складовою освітнього процесу, управлінської діяльності, виховної роботи, діяльності психологічної служби, соціально-педагогічного супроводу, роботи класних керівників, учнівського самоврядування, взаємодії з батьками (іншими законними представниками) здобувачів освіти та співпраці із суб'єктами реагування на випадки насильства.

V. Організація системи запобігання та протидії насильству

5.1. Система запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми у закладі є складовою системи забезпечення безпечного освітнього середовища та функціонує на постійній основі.

5.2. Організація роботи здійснюється відповідно до законодавства України, цього Положення та інших локальних нормативних актів закладу.

5.3. Система запобігання та протидії насильству в закладі передбачає:

5.3.1. Планування та організацію профілактичної роботи.

5.3.2. Створення безпечного, інклюзивного та психологічно комфортного освітнього середовища.

5.3.3. Виявлення факторів ризику та ознак насильства.

5.3.4. Забезпечення функціонування механізму повідомлення про можливі випадки насильства.

5.3.5. Реєстрацію та облік повідомлень.

5.3.6. Своєчасне реагування на випадки насильства.

5.3.7. Діяльність комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводженняз дітьми.

5.3.8. Застосування заходів виховного впливу.

5.3.9. Психологічний і соціально-педагогічний супровід учасників освітнього процесу.

5.3.10. Взаємодію із суб'єктами реагування.

5.3.11. Здійснення моніторингу ефективності реалізації заходів.

5.4. Організація системи запобігання та протидії насильству здійснюється за такими напрямами:

5.4.1. Профілактика насильства.

5.4.2. Раннє виявлення випадків насильства.

5.4.3. Оперативне реагування на повідомлення.

5.4.4. Захист прав і найкращих інтересів дитини.

5.4.5. Організація психологічної підтримки.

5.4.6. Здійснення заходів виховного впливу.

5.4.7. Інформаційно-просвітницька діяльність.

5.4.8. Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників.

5.4.9. Взаємодія з батьками (іншими законними представниками).

5.4.10. Співпраця із суб'єктами реагування.

5.5. Заходи із запобігання та протидії насильству включаються до:

5.5.1. Річного плану роботи закладу освіти.

5.5.2. Плану виховної роботи.

5.5.3. Плану роботи практичного психолога (за наявності).

5.5.4. Плану роботи соціального педагога (за наявності).

5.5.5. Планів роботи класних керівників.

5.5.6. Плану роботи учнівського самоврядування.

5.5.7. Інших планів роботи закладу.

5.6. Заклад освіти забезпечує постійне інформування здобувачів освіти, працівників закладу та батьків (інших законних представників) щодо:

5.6.1. Прав дітей.

5.6.2. Способів повідомлення про можливі випадки насильства.

5.6.3. Порядку реагування.

5.6.4. Контактної інформації суб'єктів реагування.

5.6.5. Можливостей отримання психологічної, соціальної та правової допомоги.

5.6.6. Інформація розміщується на офіційному вебсайті закладу (за наявності), інформаційних стендах, у класних кімнатах та на електронних ресурсах закладу, а також доводиться до відома учасників освітнього процесу під час проведення інформаційно-просвітницьких заходів.

5.7. Заклад забезпечує функціонування різних способів подання повідомлень про можливі випадки насильства, зокрема:

5.7.1. Письмове повідомлення.

5.7.2. Усну заяву.

5.7.3. Телефонне звернення.

5.7.4. Повідомлення електронною поштою.

5.7.5. Спеціальну скриньку для письмових звернень.

5.7.6. Інші способи, визначені закладом освіти.

5.7.7. Повідомлення може бути подане анонімно відповідно до вимог законодавства.

5.8. З метою запобігання насильству заклад організовує:

5.8.1. Інформаційно-просвітницькі заходи.

5.8.2. Тематичні виховні заходи.

5.8.3. Тренінги.

5.8.4. Бесіди.

5.8.5. Консультації.

5.8.6. Круглі столи.

5.8.7. Зустрічі з представниками правоохоронних органів, служб у справах дітей та соціальних служб.

5.8.8. Заходи щодо формування соціальних та емоційних компетентностей.

5.8.9. Заходи з розвитку культури ненасильницького спілкування.

5.9. Заклад здійснює постійний моніторинг ефективності функціонування системи запобігання та протидії насильству шляхом:

5.9.1. Аналізу стану безпеки освітнього середовища.

5.9.2. Оцінювання ефективності профілактичної роботи.

5.9.3. Аналізу звернень і повідомлень.

5.9.4. Вивчення потреб учасників освітнього процесу.

5.9.5. Проведення опитувань, анкетування та застосування інших форм моніторингу.

5.9.6. Удосконалення локальної нормативної бази.

5.10. Система запобігання та протидії насильству підлягає періодичному аналізу та вдосконаленню з урахуванням результатів моніторингу, змін законодавства, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, органів управління освітою, Державної служби якості освіти України та інших уповноважених органів.

VI. Повноваження та відповідальність учасників освітнього процесу

6.1. Запобігання та протидія насильству та жорстокому поводженню з дітьми здійснюються всіма учасниками освітнього процесу в межах їхніх повноважень, визначених законодавством України, установчими документами зак та цим Положенням.

6.2. Кожен учасник освітнього процесу зобов’язаний сприяти створенню безпечного освітнього середовища, поважати права, честь і гідність інших осіб, не допускати будь-яких проявів насильства та невідкладно повідомляти про відомі йому випадки або ознаки насильства.

6.3. Керівник закладу:

6.3.1. Забезпечує створення та функціонування системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

6.3.2. Затверджує це Положення та забезпечує його виконання.

6.3.3. Організовує проведення профілактичної роботи.

6.3.4. Визначає особу, відповідальну за приймання, реєстрацію та облік повідомлень про можливі випадки насильства.

6.3.5. Забезпечує функціонування доступних способів подання повідомлень, у тому числі анонімних.

6.3.6. Забезпечує своєчасний розгляд повідомлень відповідно до вимог законодавства.

6.3.7. Організовує реагування на випадки насильства у строки, визначені законодавством.

6.3.8. Забезпечує взаємодію із суб'єктами реагування.

6.3.9. Забезпечує діяльність комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

6.3.10. Організовує виконання рішень комісії.

6.3.11. Забезпечує захист персональних даних і конфіденційність інформації.

6.3.12. Створює умови для підвищення професійної компетентності працівників закладу з питань запобігання та протидії насильству.

6.3.13. Здійснює інші повноваження відповідно до законодавства України.

6.4. Заступники директора з навчально-виховної роботи:

6.4.1. Координують організацію профілактичної роботи.

6.4.2. Забезпечують виконання заходів річного плану роботи щодо створення безпечного освітнього середовища.

6.4.3. Координують діяльність класних керівників, педагогічних працівників, практичного психолога та соціального педагога.

6.4.4. Організовують інформаційно-просвітницькі заходи.

6.4.5. Здійснюють моніторинг виконання заходів із запобігання насильству.

6.4.6. Сприяють взаємодії з батьками та/або іншими законними представниками і суб'єктами реагування.

6.5. Педагогічні працівники:

6.5.1. Забезпечують безпечне освітнє середовище під час освітнього процесу.

6.5.2. Формують у здобувачів освіти культуру ненасильницької поведінки.

6.5.3. Проводять інформаційно-просвітницьку та профілактичну роботу.

6.5.4. Спостерігають за поведінкою здобувачів освіти та їхніми взаєминами.

6.5.5. Своєчасно виявляють можливі ознаки насильства.

6.5.6. У разі виявлення ознак насильства діють відповідно до вимог законодавства та цього Положення.

6.5.7. Невідкладно повідомляють керівника закладу освіти про можливі випадки насильства.

6.5.8. Беруть участь у реалізації заходів, визначених комісією.

6.6. Класний керівник:

6.6.1. Створює безпечне психологічне середовище в класному колективі.

6.6.2. Здійснює постійне спостереження за міжособистісними взаєминами здобувачів освіти.

6.6.3. Проводить виховні та профілактичні заходи.

6.6.4. Взаємодіє з батьками та/або іншими законними представниками.

6.6.5. Інформує адміністрацію закладу про можливі випадки насильства.

6.6.6. Бере участь у реалізації заходів підтримки та виховного впливу.

6.7. Практичний психолог:

6.7.1. Здійснює психологічну діагностику відповідно до визначених завдань професійної діяльності.

6.7.2. Бере участь у виявленні факторів ризику та ознак насильства.

6.7.3. Надає психологічну допомогу постраждалим особам.

6.7.4. Здійснює психологічний супровід осіб, які вчинили насильство.

6.7.5. Бере участь у роботі комісії.

6.7.6. Проводить консультації для учасників освітнього процесу.

6.7.7. Організовує профілактичні та просвітницькі заходи.

6.7.8. Бере участь у проведенні моніторингу психологічної безпеки освітнього середовища.

6.8. Соціальний педагог за наявності цієї посади:

6.8.1. Здійснює соціально-педагогічний супровід учасників освітнього процесу.

6.8.2. Взаємодіє із сім'ями дітей.

6.8.3. Бере участь у роботі комісії.

6.8.4. Координує взаємодію із соціальними службами в межах своїх повноважень.

6.8.5. Організовує профілактичну роботу.

6.8.6. Надає консультативну допомогу учасникам освітнього процесу.

6.9. Інші працівники закладу освіти:

6.9.1. Дотримуються вимог цього Положення.

6.9.2. Сприяють створенню безпечного освітнього середовища.

6.9.3. Невідкладно повідомляють керівника закладу про відомі їм випадки або ознаки насильства.

6.9.4. Виконують рішення керівника закладу та комісії в межах своїх посадових обов'язків.

6.10. Здобувачі освіти мають право:

6.10.1. Навчатися в безпечному освітньому середовищі.

6.10.2. На повагу до честі та гідності.

6.10.3. На захист від будь-яких проявів насильства.

6.10.4. Повідомляти про випадки насильства особисто або анонімно.

6.10.5. Отримувати психологічну, соціально-педагогічну та іншу необхідну допомогу.

6.11. Здобувачі освіти зобов'язані:

6.11.1. Дотримуватися правил поведінки та вимог законодавства.

6.11.2. Поважати права, честь і гідність інших учасників освітнього процесу.

6.11.3. Не допускати будь-яких проявів насильства.

6.11.4. Повідомляти про відомі їм випадки або ознаки насильства.

6.12. Батьки та/або інші законні представники мають право:

6.12.1. Отримувати інформацію про заходи щодо забезпечення безпечного освітнього середовища.

6.12.2. Звертатися до закладу з повідомленнями про можливі випадки насильства.

6.12.3. Брати участь у вирішенні питань щодо захисту прав своєї дитини.

6.12.4. Отримувати консультативну допомогу.

6.13. Батьки та/або інші законні представники зобов'язані:

6.13.1. Сприяти формуванню в дітей ненасильницької поведінки.

6.13.2. Співпрацювати із закладом.

6.13.3. Виконувати законні вимоги закладу щодо забезпечення безпечного освітнього середовища.

6.13.4. Сприяти реалізації заходів підтримки та виховного впливу.

6.14. Органи учнівського самоврядування:

6.14.1. Беруть участь у формуванні безпечного освітнього середовища.

6.14.2. Сприяють популяризації принципів взаємоповаги, рівності та ненасильницької поведінки.

6.14.3. Ініціюють та організовують профілактичні, інформаційні та просвітницькі заходи.

6.14.4. Сприяють поширенню інформації про можливості отримання допомоги.

6.14.5. Взаємодіють з адміністрацією закладу щодо реалізації заходів із запобігання насильству.

6.15. Учасники освітнього процесу несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання вимог цього Положення відповідно до законодавства України.

6.16. Особи, винні у вчиненні насильства, приховуванні випадків насильства, невиконанні обов'язку щодо повідомлення про відомі випадки насильства або порушенні прав дитини, несуть відповідальність у порядку, встановленому законодавством України.

VII. Порядок повідомлення про можливі випадки насильства

7.1. Будь-який працівник закладу, здобувач освіти, батьки або інші законні представники дитини, інший учасник освітнього процесу чи особа, якій стало відомо про можливий випадок насильства або жорстокого поводження з дитиною, повинні повідомити про це керівника закладу.

7.2. Повідомлення подається у разі:

7.2.1. Безпосереднього виявлення проявів або ознак насильства.

7.2.2. Отримання інформації про можливий випадок насильства.

7.2.3. Звернення дитини, яка постраждала від насильства.

7.2.4. Повідомлення свідка.

7.2.5. Виявлення обставин, що можуть свідчити про загрозу життю, здоров'ю, безпеці, правам або законним інтересам дитини.

7.2.6. Виникнення обґрунтованої підозри щодо можливого насильства або жорстокого поводження з дитиною.

7.3. Способи подання повідомлення:

7.3.1. Усно під час особистого звернення до керівника закладу або визначеної ним відповідальної особи.

7.3.2. У письмовій формі.

7.3.3. Засобами телефонного зв'язку.

7.3.4. На офіційну електронну адресу закладу освіти або спеціально визначену електронну адресу.

7.3.5. Через скриньку для паперових повідомлень.

7.4. Повідомлення може бути подане особисто або через іншу особу.

7.5. Перелік способів подання повідомлень, номери телефонів, адреси електронної пошти, місце розташування скриньки для паперових повідомлень та інша необхідна контактна інформація визначаються закладом освіти й оприлюднюються на його офіційному вебсайті, інформаційних стендах та інших доступних інформаційних ресурсах.

7.6. Анонімні повідомлення:

7.6.1. Особа має право подати повідомлення про можливий випадок насильства анонімно.

7.6.2. Відсутність у повідомленні відомостей про особу, яка його подала, не є підставою для відмови у прийнятті, реєстрації або розгляді повідомлення, якщо викладена в ньому інформація дає змогу визначити обставини можливого випадку насильства та вжити передбачених законодавством заходів.

7.6.3. Заклад не вживає дій, спрямованих на встановлення особи, яка подала анонімне повідомлення, крім випадків, передбачених законодавством.

7.7. Відомості, які можуть зазначатися у повідомленні:

7.7.1. У повідомленні за можливості зазначаються:

7.7.1.1. Прізвище, ім’я та по батькові особи, яка подає повідомлення, крім анонімного повідомлення.

7.7.1.2. Контактні дані заявника.

7.7.1.3. Відомості про дитину або іншу особу, стосовно якої могло бути вчинено насильство.

7.7.1.4. Відомості про особу, яка могла вчинити насильство, якщо вони відомі.

7.7.1.5. Дата, час і місце події.

7.7.1.6. Опис обставин, проявів або ознак можливого насильства.

7.7.1.7. Відомості про свідків, якщо вони відомі.

7.7.1.8. Інформація про наявність загрози життю чи здоров’ю дитини.

7.7.1.9. Відомості про вжиті невідкладні заходи.

7.7.1.10. Інша інформація, що може мати значення для розгляду повідомлення.

7.7.2. До письмового або електронного повідомлення можуть додаватися документи, фото-, відео- чи аудіоматеріали та інші матеріали, пов’язані з викладеними обставинами.

7.7.3. Відсутність окремих із зазначених відомостей або додаткових матеріалів не є підставою для відмови у прийнятті та реєстрації повідомлення.

7.8. Повідомлення працівником закладу:

7.8.1. Працівник закладу, який виявив прояви або ознаки насильства, отримав відповідне повідомлення чи дізнався про обставини, що можуть свідчити про насильство, зобов’язаний невідкладно повідомити керівника закладу.

7.8.2. Якщо ситуація становить безпосередню загрозу життю або здоров’ю дитини, працівник насамперед:

7.8.2.1. Припиняє насильство в межах своїх можливостей.

7.8.2.2. Вживає заходів для забезпечення безпеки дитини.

7.8.2.3. За потреби надає домедичну допомогу.

7.8.2.4. Викликає бригаду екстреної медичної допомоги та/або звертається до органів Національної поліції України.

7.8.2.5. Повідомляє керівника закладу.

7.8.2.6. Повідомляє принаймні одного з батьків або інших законних представників постраждалої дитини та дитини, яка вчинила насильство, крім випадків, коли таке повідомлення може створити додаткову небезпеку для дитини або коли кривдниками є її батьки.

7.8.3. Обов’язок працівника невідкладно припинити насильство, за потреби надати допомогу та повідомити керівника закладу передбачений оновленим Порядком реагування.

7.9. Повідомлення здобувачем освіти:

7.9.1. Здобувач освіти може повідомити про можливий випадок насильства:

7.9.1.1. Керівника закладу.

7.9.1.2. Заступника директора з навчально-виховної роботи.

7.9.1.3. Класного керівника.

7.9.1.4. Практичного психолога.

7.9.1.5. Соціального педагога.

7.9.1.6. Педагогічного працівника.

7.9.1.7. Іншу особу, якій він довіряє.

7.9.1.8. Через будь-який визначений закладом канал повідомлення.

7.9.2. Працівник, до якого звернувся здобувач освіти, зобов'язаний прийняти повідомлення, забезпечити безпеку дитини та невідкладно передати інформацію керівнику закладу.

7.9.3. Дитина не зобов'язана самостійно доводити факт насильства, визначати його вид або надавати повний опис усіх обставин події.

7.10. Повідомлення щодо керівника закладу освіти:

7.10.1. Якщо у вчиненні насильства або жорстокого поводження з дитиною підозрюється керівник закладу, повідомлення подається:

7.10.1.1. Засновнику закладу освіти.

7.10.1.2. Відповідному органу управління освітою, якому підпорядковується заклад освіти.

7.10.2. Засновник або відповідний орган управління освітою після отримання такого повідомлення забезпечує виконання дій та функцій, покладених законодавством на керівника закладу.

7.10.3. Такий окремий порядок застосовується для усунення конфлікту інтересів.

7.11. Приймання повідомлень:

7.11.1. Керівник закладу забезпечує приймання повідомлень усіма визначеними цим Положенням способами.

7.11.2. Працівники закладу не мають права:

7.11.2.1. Відмовляти у прийнятті повідомлення.

7.11.2.2. Вимагати від заявника попереднього підтвердження або доказування факту насильства.

7.11.2.3. Переконувати заявника відмовитися від повідомлення.

7.11.2.4. Приховувати або не передавати керівнику отриману інформацію.

7.11.2.5. Розголошувати інформацію про дитину, заявника або обставини випадку особам, які не залучені до його розгляду.

7.11.2.6. Самостійно встановлювати юридичний факт булінгу.

7.11.2.7. Примушувати дитину до примирення з особою, яка могла вчинити насильство.

7.11.3. Факт булінгу встановлюється виключно рішенням суду, що набрало законної сили. Приймання повідомлення та реагування на можливе насильство не залежать від наявності такого рішення.

7.12. Реєстрація повідомлень:

7.12.1. Кожне повідомлення про можливий випадок насильства, що надійшло до керівника закладу, підлягає обов'язковій реєстрації.

7.12.2. Повідомлення реєструється у день його надходження.

7.12.3. Якщо повідомлення надійшло у вихідний, святковий, інший неробочий день або в позаробочий час, його реєстрація здійснюється у перший наступний робочий день.

7.12.4. Реєстрація та облік повідомлень ведуться у паперовій та/або електронній формі у спосіб, визначений закладом.

7.12.5. Керівник закладу наказом визначає особу, відповідальну за реєстрацію та облік повідомлень.

7.12.6. У журналі або електронній формі обліку зазначаються:

7.12.6.1. Реєстраційний номер повідомлення.

7.12.6.2. Дата й час його надходження.

7.12.6.3. Спосіб надходження.

7.12.6.4. Короткий зміст повідомлення.

7.12.6.5. Відомості про заявника, крім анонімного повідомлення.

7.12.6.6. Відмітка про передання повідомлення керівнику.

7.12.6.7. Відомості про подальший розгляд повідомлення.

7.12.6.8. Інші дані, визначені формою обліку.

7.12.7. Вимога реєструвати кожне повідомлення в день його надходження, а отримане в неробочий час – у перший робочий день, установлена Порядком реагування.

7.13. Захист інформації під час приймання та реєстрації повідомлень:

7.13.1. Інформація, що міститься у повідомленнях та документах, пов’язаних з їх розглядом, використовується виключно з метою захисту прав та найкращих інтересів дитини, припинення насильства й організації необхідної допомоги.

7.13.2. Доступ до повідомлень і журналу їх реєстрації мають керівник закладу, визначена ним відповідальна особа та інші особи лише в межах повноважень, установлених законодавством.

7.13.3. Оброблення та зберігання персональних даних здійснюються відповідно до законодавства про захист персональних даних.

7.13.4. Працівники, яким стала відома інформація про можливий випадок насильства, зобов’язані не допускати її розголошення, крім передання відомостей уповноваженим органам, батькам або іншим законним представникам та особам, залученим до реагування відповідно до законодавства.

7.14. Інформування про способи подання повідомлень:

7.14.1. Заклад забезпечує систематичне інформування здобувачів освіти, їхніх батьків або інших законних представників, працівників закладу та інших учасників освітнього процесу про:

7.14.1.1. Обов’язок повідомляти про можливі випадки насильства.

7.14.1.2. Доступні способи подання повідомлень.

7.14.1.3. Можливість подання анонімного повідомлення.

7.14.1.4. Відповідальних осіб.

7.14.1.5. Контактні дані закладу освіти.

7.14.1.6. Контакти Національної поліції України, служби у справах дітей, органів соціального захисту та інших суб’єктів реагування.

7.14.1.7. Можливості отримання психологічної, соціальної, правової та іншої допомоги.

7.14.2. Інформація має бути зрозумілою, доступною для дітей різного віку та розміщуватися у місцях, доступних для всіх учасників освітнього процесу.

7.15. Передання повідомлення для подальшого розгляду:

7.15.1. Зареєстроване повідомлення невідкладно передається керівнику закладу для розгляду та прийняття рішення відповідно до законодавства і розділу VIII цього Положення.

7.15.2. Особа, відповідальна за реєстрацію та облік повідомлень, не встановлює наявність або відсутність факту насильства та не приймає рішення щодо кваліфікації події.

7.15.3. Порядок розгляду повідомлення, строки реагування, повідомлення уповноважених органів та скликання комісії визначаються наступним розділом цього Положення.

VIII. Порядок реагування на випадки насильства

8.1. Реагування на повідомлення про можливий випадок насильства та/або жорстокого поводження з дитиною здійснюється невідкладно, з дотриманням найкращих інтересів дитини, забезпеченням її безпеки, права бути вислуханою, конфіденційності інформації та недопущення повторної травматизації.

8.2. Заходи реагування застосовуються до кожного повідомлення про можливий випадок насильства незалежно від форми його подання, особи заявника, наявності ознак систематичності та попередньої правової кваліфікації події.

8.3. Працівник закладу, який виявив ознаки насильства, став його свідком, отримав повідомлення від дитини чи іншої особи або дізнався про обставини, що можуть свідчити про насильство, зобов’язаний:

8.3.1. Невідкладно вжити заходів для припинення насильства в межах своїх повноважень та можливостей.

8.3.2. У межах своїх повноважень вжити заходів для забезпечення безпеки постраждалої дитини та, за можливості, припинення безпосереднього контакту між учасниками події.

8.3.3. За потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної медичної допомоги.

8.3.4. За наявності безпосередньої загрози життю чи здоров’ю дитини звернутися до органів Національної поліції України.

8.3.5. Невідкладно повідомити керівника закладу або особу, яка виконує його обов’язки.

8.3.6. Повідомити принаймні одного з батьків або інших законних представників постраждалої дитини та дитини, яка вчинила насильство, крім випадків, коли кривдниками дитини є її батьки або таке повідомлення може створити додаткову загрозу для дитини.

8.4. Працівник не проводить самостійного розслідування, не встановлює юридичний факт булінгу та не примушує учасників події до примирення або надання пояснень.

8.5. Керівник закладу розглядає кожне зареєстроване повідомлення про можливий випадок насильства протягом однієї доби з дня його реєстрації.

8.6. Під час первинного розгляду повідомлення керівник:

8.6.1. Оцінює наявність безпосередньої загрози життю чи здоров’ю дитини.

8.6.2. Перевіряє, чи вжито заходів для припинення насильства та забезпечення безпеки залучених осіб.

8.6.3. Визначає наявність ознак насильства, передбачених законодавством.

8.6.4. За потреби залучає практичного психолога, соціального педагога або інших працівників закладу в межах їхніх посадових обов’язків.

8.6.5. Визначає необхідність невідкладного інформування уповноважених органів та служб.

8.6.6. Забезпечує документування прийнятих рішень і вжитих заходів.

8.6.7. Під час первинного розгляду не допускається проведення одночасного опитування постраждалої дитини та особи, яка могла вчинити насильство.

8.7. Дії керівника в разі виявлення ознак насильства:

8.7.1. У разі виявлення ознак насильства керівник закладу освіти невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин із часу їх виявлення, зобов'язаний:

8.7.1.1. Вжити заходів для припинення насильства.

8.7.1.2. Забезпечити безпеку постраждалої особи та унеможливити повторне вчинення насильства.

8.7.1.3. Повідомити батьків або інших законних представників постраждалої дитини та дитини, яка вчинила насильство, крім випадків, коли кривдниками дитини є її батьки.

8.7.1.4. Письмово повідомити уповноважений підрозділ органу Національної поліції України.

8.7.1.5. Письмово повідомити службу у справах дітей за місцем розташування закладу освіти.

8.7.1.6. Одночасно поінформувати територіальний орган Національної соціальної сервісної служби України та Державну службу України у справах дітей.

8.7.1.7. За потреби викликати бригаду екстреної медичної допомоги.

8.7.1.8. Організувати надання постраждалій дитині первинної психологічної та соціально-педагогічної підтримки.

8.7.1.9. Забезпечити збереження наявних матеріалів, які можуть стосуватися випадку насильства, без їх поширення серед сторонніх осіб.

8.7.2. Повідомлення уповноваженим органам оформлюються у спосіб, який дає змогу підтвердити дату й час їх направлення.

8.8. Скликання комісії:

8.8.1. У разі виявлення ознак насильства керівник закладу не пізніше ніж протягом трьох робочих днів із дня отримання повідомлення скликає засідання комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

8.8.2. До скликання комісії керівник забезпечує:

8.8.2.1. Виконання невідкладних заходів щодо захисту дитини.

8.8.2.2. Передання членам комісії необхідної інформації з дотриманням вимог конфіденційності.

8.8.2.3. Залучення до роботи комісії необхідних фахівців відповідно до обставин випадку.

8.8.2.4. Повідомлення батьків або інших законних представників залучених дітей про дату, час і місце засідання, якщо таке повідомлення не суперечить найкращим інтересам дитини.

8.8.3. Комісія розглядає обставини випадку, визначає потреби залучених дітей, необхідні заходи захисту, допомоги та виховного впливу.

8.8.4. Комісія не встановлює юридичний факт булінгу, оскільки такий факт встановлюється виключно рішенням суду, що набрало законної сили.

8.9. Дії за відсутності встановлених ознак насильства:

8.9.1. Якщо під час первинного розгляду повідомлення не виявлено ознак насильства, інформація, викладена в повідомленні, підлягає аналізу щодо наявності ризиків його виникнення.

8.9.2. За результатами такого аналізу керівник закладу:

8.9.2.1. Визначає фактори, що можуть створювати загрозу безпеці дитини.

8.9.2.2. За потреби організовує профілактичний супровід ситуації.

8.9.2.3. Доручає практичному психологу та/або соціальному педагогу в межах посадових обов’язків надати необхідну підтримку.

8.9.2.4. Забезпечує проведення профілактичної роботи з учасниками освітнього процесу.

8.9.2.5. Визначає заходи щодо усунення або зменшення виявлених ризиків.

8.9.2.6. Забезпечує контроль за зміною ситуації.

8.9.3. Відсутність установлених ознак насильства не є підставою для ігнорування повідомлення або припинення профілактичної роботи.

8.10. Реагування у разі підозри щодо керівника закладу освіти:

8.10.1. Якщо повідомлення стосується можливого вчинення насильства керівником закладу освіти, повноваження щодо його розгляду та організації реагування здійснює засновник закладу освіти або відповідний орган управління освітою, якому підпорядковується заклад освіти.

8.10.2. Працівники закладу передають таке повідомлення безпосередньо засновнику або відповідному органу управління освітою та не передають його керівнику, щодо якого висловлено підозру, якщо це може вплинути на безпеку дитини, збереження інформації або об’єктивність розгляду.

8.11. Реагування на ознаки домашнього насильства:

8.11.1. У разі виявлення ознак домашнього насильства керівник і працівники закладу діють відповідно до законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству.

8.11.2. Якщо батьки або інші законні представники можуть бути причетними до насильства щодо дитини, їх не повідомляють про звернення та вжиті заходи до узгодження подальших дій зі службою у справах дітей та органами Національної поліції України, якщо таке повідомлення може створити додаткову загрозу для дитини або перешкодити її захисту.

8.12. Забезпечення участі та права дитини бути вислуханою:

8.12.1. Під час реагування на випадок насильства дитині забезпечується право висловити свою позицію відповідно до її віку та рівня зрілості.

8.12.2. Спілкування з дитиною проводиться у безпечних умовах, доброзичливо, без залякування, тиску, звинувачення, навідних запитань і примушування до неодноразового повторення розповіді про подію.

8.12.3. Дитина може:

8.12.3.1. Надати усне пояснення.

8.12.3.2. Надати інформацію у письмовій формі.

8.12.3.3. Відмовитися відповідати на окремі запитання.

8.12.3.4. Отримати підтримку практичного психолога або соціального педагога.

8.12.3.5. Бути вислуханою у присутності батьків або їхніх представників.

8.12.4. За письмовою згодою батьків або інших законних представників вислуховування дитини може проводитися без їхньої участі.

8.12.5. Факт вислуховування дитини, форма його проведення та основний зміст висловленої позиції фіксуються в матеріалах розгляду.

8.13. Психологічна та соціально-педагогічна підтримка

8.13.1. Заклад освіти забезпечує можливість отримання психологічної та соціально-педагогічної підтримки в межах своїх повноважень:

8.13.1.1. Постраждалої дитини.

8.13.1.2. Дитини, яка вчинила або могла вчинити насильство.

8.13.1.3. Дітей, які стали свідками насильства.

8.13.1.4. Інших учасників освітнього процесу, які потребують допомоги.

8.13.2. Підтримка здійснюється практичним психологом та соціальним педагогом у межах їхніх посадових обов'язків із залученням батьків або інших законних представників дитини та, за потреби, фахівців інших установ і служб.

8.13.3. Заходи підтримки мають відповідати найкращим інтересам кожної дитини, не завдавати додаткової шкоди та не призводити до повторної травматизації.

8.14. Заборона примусового примирення

8.14.1. Примирення між постраждалою особою та особою, яка вчинила або могла вчинити насильство, не може бути обов'язковою умовою врегулювання ситуації.

8.14.2. Заходи, спрямовані на примирення сторін, допускаються виключно:

8.14.2.1. За добровільною згодою постраждалої дитини та її батьків або інших законних представників.

8.14.2.2. За відсутності ризику повторного насильства або заподіяння іншої шкоди.

8.14.2.3. З урахуванням висновку практичного психолога за його наявності.

8.14.3. Відмова постраждалої дитини або її законних представників від примирення не може спричиняти негативних наслідків для дитини.

8.15. Документування реагування:

8.15.1. Керівник закладу забезпечує документування всіх рішень і дій, здійснених під час реагування на повідомлення.

8.15.2. До матеріалів розгляду можуть включатися:

8.15.2.1. Зареєстроване повідомлення.

8.15.2.2. Документи про вжиті невідкладні заходи.

8.15.2.3. Копії повідомлень, надісланих уповноваженим органам.

8.15.2.4. Письмові пояснення.

8.15.2.5. Інформація про вислуховування дитини.

8.15.2.6. Протоколи та рішення комісії.

8.15.2.7. Визначені заходи захисту, підтримки й виховного впливу.

8.15.2.8. Відомості про виконання та результати таких заходів.

8.15.2.9. Інші документи, необхідні для підтвердження вжитих дій.

8.15.3. Документи оформлюються та зберігаються з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних і конфіденційність інформації.

8.16. Контроль за виконанням заходів

8.16.1. Керівник закладу організовує контроль за виконанням заходів, визначених за результатами розгляду випадку.

8.16.2. Контроль передбачає:

8.16.2.1. Перевірку фактичного припинення насильства.

8.16.2.2. Оцінювання безпеки та стану постраждалої дитини.

8.16.2.3. Перевірку надання визначеної психологічної, соціально-педагогічної та іншої допомоги.

8.16.2.4. Контроль за виконанням заходів виховного впливу.

8.16.2.5. Відстеження ризику повторного насильства.

8.16.2.6. Коригування заходів, якщо вони не забезпечують очікуваного результату.

8.16.3. Контроль здійснюється до усунення загрози повторного насильства та завершення визначених заходів підтримки.

8.17. Завершення реагування

8.17.1. Реагування на випадок може вважатися завершеним після:

8.17.1.1. Виконання заходів щодо припинення насильства.

8.17.1.2. Усунення або мінімізації ризику його повторення.

8.17.1.3. Надання необхідної допомоги постраждалій дитині та іншим залученим особам.

8.17.1.4. Виконання рішення комісії.

8.17.1.5. Оцінювання результативності застосованих заходів.

8.17.1.6. Належного оформлення матеріалів розгляду.

8.17.2. Завершення реагування не припиняє обов'язку закладу здійснювати профілактичну роботу та спостерігати за безпечністю освітнього середовища.

IX. Комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми

9.1. З метою забезпечення своєчасного, об'єктивного та неупередженого розгляду повідомлень про можливі випадки насильства та/або жорстокого поводження з дітьми у закладі створюється Комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі – Комісія).

9.2. Комісія є постійно діючим колегіальним дорадчим органом закладу.

9.3. Комісія здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України, цього Положення та інших нормативно-правових актів.

9.4. Метою діяльності Комісії є забезпечення найкращих інтересів дитини, розгляд обставин можливого випадку насильства, визначення необхідних заходів захисту, психологічної та соціально-педагогічної підтримки, заходів виховного впливу, а також запобігання повторним випадкам насильства.

9.5. Основними завданнями Комісії є:

9.5.1. Розгляд повідомлень про можливі випадки насильства.

9.5.2. Аналіз обставин кожного випадку.

9.5.3. Оцінювання ризиків для життя, здоров'я та безпеки дитини.

9.5.4. Визначення потреб постраждалої дитини.

9.5.5. Визначення заходів психологічної, соціально-педагогічної та іншої підтримки.

9.5.6. Визначення комплексу заходів виховного впливу.

9.5.7. Визначення заходів щодо недопущення повторного насильства.

9.5.8. Здійснення моніторингу виконання прийнятих рішень.

9.6. Персональний склад Комісії затверджується наказом керівника закладу освіти.

9.7. Організація роботи Комісії:

9.7.1. Засідання Комісії скликається керівником закладу не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення про можливий випадок насильства.

9.7.2. Засідання Комісії проводиться за наявності кворуму.

9.7.3. Члени Комісії зобов'язані забезпечувати конфіденційність інформації, що стала їм відома під час виконання своїх повноважень.

9.7.4. Під час засідання Комісії секретар веде протокол за формою згідно з додатком 1 до Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513.

9.8. Комісія має право:

9.8.1. Аналізувати обставини випадку.

9.8.2. Заслуховувати пояснення учасників освітнього процесу.

9.8.3. Отримувати необхідну інформацію від працівників закладу.

9.8.4. Визначати потребу у залученні інших спеціалістів.

9.8.5. Визначати заходи психологічної підтримки.

9.8.6. Визначати заходи виховного впливу.

9.8.7. Рекомендувати проходження спеціалізованих програм.

9.8.8. Визначати заходи профілактичної роботи.

9.8.9. Здійснювати моніторинг виконання власних рішень.

9.9. Під час розгляду випадку Комісія забезпечує право дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості.

9.10. Вислуховування дитини проводиться:

9.10.1. У присутності батьків або інших законних представників.

9.10.2. За участю практичного психолога або соціального педагога.

9.11. За письмовою згодою батьків або інших законних представників вислуховування може проводитися без їхньої участі.

9.12. Дитина має право надати пояснення усно або письмово.

9.13. Факт вислуховування дитини, форма його проведення та основний зміст висловленої позиції підлягають обов'язковому документуванню за формою згідно з додатком 2 до цього Положення.

9.14. За результатами розгляду Комісія приймає рішення, яке оформлюється протоколом.

9.15. За результатами розгляду випадку Комісія приймає рішення, яке оформлюється за формою згідно з додатком 1 до цього Положення та повинно містити:

9.15.1. Встановлені обставини.

9.15.2. Оцінку ризиків.

9.15.3. Визначені заходи щодо забезпечення безпеки дитини.

9.15.4. Заходи психологічної підтримки.

9.15.5. Заходи соціально-педагогічного супроводу.

9.15.6. Комплекс заходів виховного впливу.

9.15.7. Відповідальних осіб.

9.15.8. Строки виконання.

9.15.9. Порядок моніторингу виконання рішення.

9.16. На підставі рішення Комісії за потреби складається План заходів за результатами розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною за формою згідно з додатком 3 до цього Положення. У Плані визначаються конкретні заходи допомоги, психологічної та соціально-педагогічної підтримки, виховного впливу, відповідальні особи, строки виконання та очікувані результати.

9.17. Рішення Комісії приймається з обов'язковим дотриманням принципу найкращих інтересів дитини.

9.18. Комісія здійснює моніторинг виконання визначених нею заходів.

9.19. У разі необхідності Комісія:

9.19.1. Аналізує ефективність реалізованих заходів.

9.19.2. Вносить зміни до визначених заходів.

9.19.3. Рекомендує додаткові заходи підтримки.

9.19.4. Визначає необхідність повторного розгляду випадку.

9.20. Комісія не встановлює факт булінгу (цькування). Факт булінгу встановлюється виключно рішенням суду, що набрало законної сили.

9.21. Діяльність Комісії спрямована виключно на:

9.21.1. Захист прав та найкращих інтересів дитини.

9.21.2. Забезпечення безпечного освітнього середовища.

9.21.3. Організацію психологічної та соціально-педагогічної підтримки.

9.21.4. Визначення комплексу заходів виховного впливу.

9.21.5. Недопущення повторних випадків насильства.

9.22. У закладі забезпечується ведення документації Комісії.

9.22.1. До документації належать:

9.22.1.1. Наказ про створення Комісії.

9.22.1.2. Наказ про затвердження персонального складу.

9.22.1.3. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

9.22.1.4. Протоколи засідань Комісії – за наявності засідань.

9.22.1.5. Матеріали розгляду повідомлень, рішення Комісії та плани заходів – за наявності відповідних випадків.

9.22.1.6. Матеріали моніторингу виконання рішень – за потреби.

9.22.1.7. Інші документи, пов’язані з діяльністю Комісії.

9.23. Документи Комісії зберігаються відповідно до вимог законодавства про діловодство, архівну справу та захист персональних даних.

X. Заходи виховного впливу та психологічний супровід

10.1. Заходи виховного впливу та психологічний супровід застосовуються з метою відновлення безпечного освітнього середовища, нормалізації взаємовідносин між учасниками освітнього процесу, захисту прав та найкращих інтересів дитини, попередження повторних випадків насильства, а також забезпечення психологічної підтримки постраждалих осіб, осіб, які вчинили насильство, та свідків.

10.2. Застосування заходів виховного впливу здійснюється відповідно до законодавства України, цього Положення та рішень Комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

10.3. Заходи виховного впливу застосовуються з дотриманням таких принципів:

10.3.1. Забезпечення найкращих інтересів дитини.

10.3.2. Індивідуальний підхід.

10.3.3. Повага до честі та гідності кожної особи.

10.3.4. Недопущення дискримінації.

10.3.5. Недопущення повторної психологічної травматизації.

10.3.6. Конфіденційність.

10.3.7. Добровільність участі у заходах, якщо інше не встановлено законодавством.

10.3.8. Комплексність та системність.

10.3.9. Співпраця з батьками (іншими законними представниками) дитини.

10.3.10. Міжвідомча взаємодія.

10.4. Заходи виховного впливу спрямовуються на:

10.4.1. Корекцію деструктивної поведінки особи, яка вчинила насильство.

10.4.2. Формування навичок ненасильницької поведінки.

10.4.3. Відновлення безпечного психологічного клімату.

10.4.4. Підтримку постраждалої дитини.

10.4.5. Підтримку свідків насильства.

10.4.6. Попередження повторних випадків насильства.

10.4.7. Формування відповідального ставлення до власної поведінки.

10.5. За рішенням Комісії можуть застосовуватися:

10.5.1. Індивідуальні консультації.

10.5.2. Психологічна підтримка.

10.5.3. Соціально-педагогічний супровід.

10.5.4. Корекційно-розвиткові заняття.

10.5.5. Профілактичні бесіди.

10.5.6. Медіаційні та відновні практики у випадках, передбачених законодавством.

10.5.7. Участь у тренінгах.

10.5.8. Участь у програмах розвитку соціальних та емоційних компетентностей.

10.5.9. Інформаційно-просвітницькі заходи.

10.5.10. Інші заходи, що не суперечать законодавству та відповідають найкращим інтересам дитини.

10.6. Психологічний супровід забезпечує практичний психолог закладу освіти, а за його відсутності – інший фахівець, залучений відповідно до законодавства.

10.7. Психологічний супровід передбачає:

10.7.1. Оцінювання психологічного стану дитини.

10.7.2. Визначення потреб у психологічній допомозі.

10.7.3. Психологічну підтримку постраждалої особи.

10.7.4. Психологічний супровід особи, яка вчинила насильство.

10.7.5. Психологічну підтримку свідків.

10.7.6. Консультування батьків (інших законних представників).

10.7.7. Участь у роботі Комісії.

10.7.8. Моніторинг психологічного стану учасників освітнього процесу.

10.8. Соціально-педагогічний супровід здійснює соціальний педагог (за наявності) в межах своїх посадових обов'язків.

10.9. Соціально-педагогічний супровід включає:

10.9.1. Оцінювання соціальних потреб дитини.

10.9.2. Взаємодію із сім'єю.

10.9.3. Взаємодію із суб'єктами реагування.

10.9.4. Координацію отримання соціальних послуг.

10.9.5. Організацію профілактичної роботи.

10.9.6. Соціальну підтримку дітей та їхніх сімей.

10.10. Заходи, спрямовані на примирення сторін, можуть застосовуватися виключно за одночасного дотримання таких умов:

10.10.1. Добровільної згоди постраждалої дитини та її батьків (інших законних представників).

10.10.2. Відсутності ризику повторного насильства.

10.10.3. Урахування висновку практичного психолога (за наявності).

10.11. Відмова постраждалої особи або її законних представників від участі у заходах примирення не може бути підставою для обмеження її прав або припинення надання допомоги.

10.12. Якщо рішенням суду особу, яка вчинила булінг (цькування), направлено для проходження спеціалізованої програми, керівник закладу забезпечує сприяння її проходженню.

10.13. За відсутності рішення суду Комісія може рекомендувати особі, яка вчинила насильство, пройти відповідну програму на добровільних засадах.

10.14. Комісія також може рекомендувати проходження програм підтримки дітям, які постраждали від насильства або стали його свідками.

10.15. Заходи виховного впливу реалізуються:

10.15.1. Педагогічними працівниками.

10.15.2. Практичним психологом.

10.15.3. Соціальним педагогом.

10.15.4. Службою у справах дітей.

10.15.5. Центром соціальних служб.

10.15.6. Територіальними підрозділами Національної поліції України.

10.15.7. Іншими суб'єктами реагування відповідно до законодавства.

10.16. Комісія здійснює моніторинг виконання та ефективності визначених нею заходів. Результати моніторингу оформлюються за формою згідно з додатком 4 до цього Положення.

10.17. Під час моніторингу оцінюються:

10.17.1. Зміни у поведінці учасників.

10.17.2. Рівень психологічної безпеки.

10.17.3. Ефективність психологічної підтримки.

10.17.4. Виконання визначених заходів.

10.17.5. Ризик повторного насильства.

10.18. За результатами моніторингу Комісія може:

10.18.1. Продовжити заходи.

10.18.2. Змінити їх зміст.

10.18.3. Визначити додаткові заходи.

10.18.4. Завершити реалізацію заходів.

10.19. Рішення щодо застосування заходів виховного впливу та психологічного супроводу оформлюються протоколом засідання Комісії та, за потреби, наказом керівника закладу.

10.20. Відомості про реалізацію заходів документуються відповідальними особами та зберігаються відповідно до вимог законодавства про захист персональних даних, діловодство та архівну справу.

XI. Профілактична робота

11.1. Профілактична робота є складовою системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми і здійснюється в закладі освіти на постійній, системній та комплексній основі.

11.2. Профілактична діяльність спрямовується на формування безпечного освітнього середовища, розвиток культури ненасильницької поведінки, своєчасне виявлення факторів ризику, попередження виникнення випадків насильства та забезпечення захисту прав і найкращих інтересів дитини.

11.3. Метою профілактичної роботи є:

11.3.1. Створення безпечного, психологічно комфортного та інклюзивного освітнього середовища.

11.3.2. Запобігання будь-яким проявам насильства.

11.3.3. Формування культури взаємної поваги, толерантності та відповідальності.

11.3.4. Розвиток навичок безпечної поведінки.

11.3.5. Підвищення обізнаності учасників освітнього процесу щодо захисту прав дитини.

11.3.6. Зниження ризиків виникнення насильства.

11.4. Профілактична робота у закладі здійснюється за такими напрямами:

11.4.1. Створення та підтримання безпечного освітнього середовища.

11.4.2. Формування культури ненасильницького спілкування.

11.4.3. Розвиток соціальних та емоційних компетентностей.

11.4.4. Запобігання булінгу (цькуванню).

11.4.5. Запобігання жорстокому поводженню з дітьми.

11.4.6. Запобігання домашньому насильству.

11.4.7. Запобігання дискримінації.

11.4.8. Забезпечення гендерної рівності.

11.4.9. Профілактика кібербулінгу та інших проявів онлайн-насильства.

11.4.10. Формування навичок безпечної поведінки в цифровому середовищі.

11.4.11. Розвиток партнерської взаємодії між закладом, сім’єю та громадою.

11.5. Профілактична робота може здійснюватися шляхом проведення:

11.5.1. Інформаційно-просвітницьких заходів.

11.5.2. Тематичних виховних годин.

11.5.3. Тренінгів.

11.5.4. Інтерактивних занять.

11.5.5. Круглих столів.

11.5.6. Семінарів.

11.5.7. Лекцій.

11.5.8. Бесід.

11.5.9. Консультацій.

11.5.10. Вебінарів.

11.5.11. Практикумів.

11.5.12. Рольових та ділових ігор.

11.5.13. Флешмобів.

11.5.14. Соціальних акцій.

11.5.15. Конкурсів.

11.5.16. Тематичних тижнів.

11.5.17. Інформаційних кампаній.

11.5.18. Інших заходів, спрямованих на формування безпечного освітнього середовища.

11.6. Профілактична робота зі здобувачами освіти передбачає:

11.6.1. Формування навичок ненасильницької комунікації.

11.6.2. Розвиток емоційного інтелекту.

11.6.3. Розвиток навичок мирного врегулювання конфліктів.

11.6.4. Навчання безпечній поведінці в мережі Інтернет.

11.6.5. Формування відповідального ставлення до власної поведінки.

11.6.6. Ознайомлення із правами дитини.

11.6.7. Інформування про механізми повідомлення про випадки насильства.

11.6.8. Формування активної громадянської позиції щодо недопущення насильства.

11.7. Заклад забезпечує проведення інформаційно-просвітницької роботи з батьками (іншими законними представниками), спрямованої на:

11.7.1. Підвищення рівня їхньої обізнаності щодо захисту прав дитини.

11.7.2. Ознайомлення із ознаками насильства.

11.7.3. Формування навичок позитивного батьківства.

11.7.4. Інформування про відповідальність за жорстоке поводження з дітьми.

11.7.5. Ознайомлення з порядком повідомлення про можливі випадки насильства.

11.7.6. Розвиток партнерської взаємодії між сім'єю та закладом.

11.8. Заклад забезпечує підвищення професійної компетентності працівників шляхом:

11.8.1. Участі у семінарах.

11.8.2. Участі у тренінгах.

11.8.3. Проходження курсів підвищення кваліфікації.

11.8.4. Участі у педагогічних радах.

11.8.5. Участі у методичних заходах.

11.8.6. Самоосвіти.

11.8.7. Вивчення нових нормативно-правових актів.

11.8.8. Обміну професійним досвідом.

11.9. Особлива увага приділяється питанням своєчасного виявлення ознак насильства, алгоритмам реагування, захисту прав дитини та забезпеченню безпечного освітнього середовища.

11.10. Органи учнівського самоврядування залучаються до:

11.10.1. Популяризації цінностей взаємоповаги.

11.10.2. Організації інформаційних кампаній.

11.10.3. Проведення тематичних заходів.

11.10.4. Реалізації учнівських ініціатив.

11.10.5. Поширення інформації про безпечне освітнє середовище.

11.10.6. Формування культури взаємодопомоги та відповідального ставлення до інших.

11.11. З метою підвищення ефективності профілактичної роботи заклад співпрацює із:

11.11.1. Службою у справах дітей.

11.11.2. Центром соціальних служб.

11.11.3. Територіальними органами Національної поліції України.

11.11.4. Закладами охорони здоров'я.

11.11.5. Центрами професійного розвитку педагогічних працівників.

11.11.6. Громадськими організаціями.

11.11.7. Міжнародними організаціями.

11.11.8. Іншими установами та організаціями відповідно до законодавства.

11.12. Профілактична робота здійснюється відповідно до:

11.12.1. Річного плану роботи закладу.

11.12.2. Плану виховної роботи.

11.12.3. Планів роботи класних керівників.

11.12.4. Плану роботи практичного психолога.

11.12.5. Плану роботи соціального педагога (за наявності).

11.12.6. Плану роботи учнівського самоврядування.

11.12.7. Інших локальних документів закладу освіти.

11.13. Під час планування заходів враховуються результати моніторингу безпечності освітнього середовища, потреби учасників освітнього процесу, вікові особливості здобувачів освіти та актуальні ризики.

11.14. Ефективність профілактичної роботи оцінюється шляхом:

11.14.1. Аналізу стану безпечного освітнього середовища.

11.14.2. Проведення моніторингових досліджень.

11.14.3. Анкетування учасників освітнього процесу.

11.14.4. Аналізу повідомлень про випадки насильства.

11.14.5. Оцінювання результативності проведених заходів.

11.14.6. Вивчення рівня поінформованості учасників освітнього процесу.

11.14.7. Визначення потреб у вдосконаленні профілактичної діяльності.

11.15. За результатами оцінювання адміністрація закладу організовує перегляд, удосконалення та оновлення заходів профілактичної роботи.

XII. Прикінцеві положення

12.1. Це Положення є локальним нормативним актом закладу, що визначає організаційні та правові засади функціонування системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

12.2. Положення затверджується наказом керівника закладу освіти після його схвалення педагогічною радою та вводиться в дію з дня, визначеного відповідним наказом.

12.3. Це Положення є обов'язковим для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

12.4. Керівник закладу забезпечує ознайомлення працівників закладу освіти з цим Положенням, організовує його реалізацію та здійснює контроль за дотриманням його вимог.

12.5. Здобувачі освіти, батьки (інші законні представники) інформуються про основні положення цього документа шляхом розміщення його на офіційному вебсайті закладу освіти (за наявності), інформаційних стендах або в інший спосіб, визначений закладом освіти.

12.6. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у разі:

12.6.1. Внесення змін до законодавства України.

12.6.2. Зміни нормативно-правових актів, що регулюють питання запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

12.6.3. Необхідності вдосконалення системи запобігання та протидії насильству в закладі освіти.

12.6.4. Зміни організації освітнього процесу або структури закладу.

12.7. Зміни та доповнення до цього Положення затверджуються в порядку, встановленому для його прийняття.

12.8. Якщо окремі положення цього документа суперечать чинному законодавству України або втрачають чинність у зв'язку зі змінами законодавства, застосовуються норми законодавства України до внесення відповідних змін до цього Положення.

12.9. Контроль за виконанням цього Положення здійснює керівник закладу відповідно до своїх повноважень.

12.10. Це Положення переглядається у разі зміни законодавства України або за результатами аналізу ефективності функціонування системи запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми, але не рідше одного разу на п'ять років.